

ÎNCHEIERE

08 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Galina Stratulat

examinând cererea depusă de Evghenia Eșchileva și Ivan Ivanov cu privire la strămutarea la o altă instanță de același grad, pentru judecare în ordine de apel, a cauzei civile, la cererea de chemare în judecată depusă de Evghenia Eșchileva și Ivan Ivanov împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului,

c o n s t a t ă :

La 29 aprilie 2022, Evghenia Eșchileva a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, solicitând constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei, la acțiunea în contencios administrativ înaintată de Evghenia Eșchileva și Ivan Ivanov împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova, Biroului Vamal Centru, terț Veronica Murguleț cu privire la anularea chitanței, ordinului de plată, obligarea furnizării informației la cererea din 30 iunie 2017, restituirea diferenței în sumă de 174,90 de lei, recalcularea sumei pentru vămuirea autocamionului, restituirea sumei de 18710,90 de lei și repararea prejudiciului material și moral, precum și încasarea prejudiciului moral în mărime de 100000 de lei, cauzat prin încălcarea dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei.

Prin cererea înregistrată la data de 17 iunie 2022, ca urmare a concretizării cercului participanților la proces, cererea de chemare în judecată a fost formulată din numele Evgheniei Eșchileva și Ivan Ivanov împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, reiterând cerințele din acțiunea inițială.

Prin încheierea din 14 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost atras Ivan Ivanov, în calitate de coreclamant.

Prin hotărârea din 18 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Evghenia Eșchileva și Ivan Ivanov și s-a constatat încălcarea dreptului Evgheniei Eșchileva și lui Ivan Ivanov la judecarea în termen rezonabil a acțiunii înaintate la 18 august 2017 de către Evghenia Eșchileva și Ivan Ivanov împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova, Biroului Vamal Centru, terț Veronica Murguleț cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea furnizării informației; s-a încasat în beneficiul Evgheniei Eșchileva de la bugetul de stat al Republicii Moldova prejudiciul moral în sumă de 20000 de lei; s-a încasat în beneficiul lui Ivan Ivanov de la bugetul de

stat al Republicii Moldova prejudiciul moral în sumă de 20000 de lei; în rest cerințele au fost respins ca fiind neîntemeiate.

La 02 august 2022, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 18 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe în partea admiterii parțiale a cererii de chemare în judecată, emiterea în această parte a unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca fiind neîntemeiată.

La data de 18 octombrie 2022, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, cauza civilă a fost înregistrată în Curtea de Apel Chișinău și repartizată spre examinarea completului de judecată constituit din judecătorii: Maria Guzun, președinte, Victoria Sîrbu și Virgiliu Buhnaci, raportor (f.d.100).

La data de 26 octombrie 2022, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a înregistrat apelul motivat împotriva hotărârii din 18 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Prin încheierea din 31 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a acceptat spre examinarea apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova împotriva hotărârii din 18 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a intentat procedura de apel.

La 24 ianuarie 2023, Evghenia Eșchileva și Ivan Ivanov, în temeiul art. 43 alin.(2) lit.f) Cod de procedură civilă, au depus cerere de strămutare a cauzei civile la o altă instanță egală în grad, cu transmiterea cauzei Curții Supreme de Justiție în vederea soluționării cererii de strămutare.

În motivarea cererii de strămutare s-a invocat că, există temeiuri rezonabile de a bănuși că, nepărtinirea completului de judecată al Curții de Apel Chișinău, din care face parte judecător-raportor Virgiliu Buhnaci, precum și a întregului corp de judecători din cadrul Curții de Apel Chișinău, ar putea fi știrbită de circumstanțele cauzei și anume de faptul că, completul de judecată al Curții de Apel Chișinău, din care face parte judecător-raportor Virgiliu Buhnaci, urmează să dea apreciere raportului nr.4-35/1-1149 din 14 iunie 2022 privind modul de respectare a termenului rezonabil de examinare a cauzei civile la cererea de contencios administrativ înaintată de Ivan Ivanov împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova, Biroului Vamal Centru, terț Murguleț Veronica cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea furnizării informației, întocmit de Curtea de Apel Chișinău, în care activează magistrații Maria Guzun, Victoria Sîrbu și Virgiliu Buhnaci, fapt ce denotă că, întregul corp de judecători din cadrul Curții de Apel Chișinău nu va putea soluționa cauza în mod obiectiv. Or, conduita Curții de Apel Chișinău sub aspectul respectării termenului rezonabil în procesul de judecare a cauzei nr.3a-1073/21 nu poate fi apreciată în mod obiectiv de către magistrații, care activează în Curtea de Apel Chișinău. Circumstanțele redate denotă faptul că, nepărtinirea completului de judecată al Curții de Apel Chișinău, precum și a întregului corp de judecători din cadrul Curții de Apel Chișinău, ar putea fi știrbită de circumstanțele cauzei, circumstanțe ce cad sub incidența prevederilor art.43 alin.(2) lit.f) Cod de procedură civilă.

Conform jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, instanța trebuie să fie imparțială or, imparțialitatea, în mod normal denotă absența prejudecății sau părtinirii, existența sau absența acesteia putând fi probată în diferite moduri (cauza Tocono și Profesorii Prometeiști contra Moldovei).

Studiind materialele cauzei civile, cererea de strămutare în raport cu normele de drept procedural, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge cererea depusă de Evghenia Eșchileva și Ivan Ivanov cu privire la strămutarea cauzei civile la o altă instanță de același grad, pentru examinare în ordine de apel, din următoarele considerente.

Inițial, Colegiul notează că, prezenta cauză civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Evghenia Eșchileva și Ivan Ivanov împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului, se află în procedura Curții de Apel Chișinău, drept urmare a atacării cu apel de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova a hotărârii din 18 iulie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (f.d.96, 102-109).

Prin cererea depusă de către Evghenia Eșchileva și Ivan Ivanov, s-a solicitat, în temeiul art. 43 alin.(2) lit. f) Cod de procedură civilă, strămutarea cauzei civile la o altă instanță de egală în grad, pentru examinare în ordine de apel, motivând, în esență, că, completul de judecată al Curții de Apel Chișinău, din care face parte judecător-raportor Virgiliu Buhnaci, urmează să dea apreciere raportului nr.4-35/1-1149 din 14 iunie 2022 privind modul de respectare a termenului rezonabil de examinare a cauzei în care se pretinde încălcarea, întocmit de Curtea de Apel Chișinău, în care activează magistrații Maria Guzun, Victoria Sîrbu și Virgiliu Buhnaci, ceea ce, în opinia lor, denotă că, întregul corp de judecători din cadrul Curții de Apel Chișinău nu va soluționa cauza în mod obiectiv. Or, conduita Curții de Apel Chișinău sub aspectul respectării termenului rezonabil în procesul de judecare a cauzei nr.3a-1073/21 nu poate fi apreciată în mod obiectiv de către magistrații Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 43 alin. (2) lit. f) Cod de procedură civilă, instanța strămută cauza la o altă instanță dacă există bănuiele că nepărtinirea judecătorilor ar putea fi știrbită de circumstanțele cauzei sau de calitatea participanților la proces.

În virtutea alineatului 4 al aceluiași articol, strămutarea cauzei în cazurile prevăzute la alin.(2) lit.d), e), f) și g) se efectuează de către instanța ierarhic superioară, a cărei încheiere nu se supune niciunei căi de atac.

Colegiul notează că, temeiul de strămutare a cauzei reglementat de art. 43 alin.(2) lit. f) Cod de procedură civilă, constituie un mijloc de asigurare a imparțialității judecătorilor la soluționarea cauzei civile.

Pornind de la premisa că, temeiul instituit la art. 43 alin.(2) lit. f) Cod de procedură civilă se bazează pe necesitatea diminuării atitudinii părtinitoare a judecătorilor, precum și că acest temei nu are legătură cu cazurile de incompatibilitate sau de recuzare a judecătorilor, Colegiul relevă că, alegațiile Evgheniei Eșchileva și ale lui Ivan Ivanov nu pot justifica admiterea cererii de strămutare în sensul formulat.

În virtutea art. 4 alin. (2) al Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011 (în continuare Legea nr. 87/2011), instanța de judecată care examinează în fond cauza, organul de urmărire penală, autoritatea implicată în proces sau, după caz, executorul judecătoresc ori autoritatea responsabilă de executarea hotărârii judecătorești prezintă Ministerului Justiției un raport motivat privind modul de respectare a termenului rezonabil și, după caz, dosarul sau o copie de pe dosar.

Astfel, întocmirea raportului privind modul de respectare a termenului rezonabil la examinarea cauzei de contencios administrativ de către Curtea de Apel Chișinău nu poate servi ca temei de admitere a cererii de strămutare, în condițiile în care în virtutea normei citate *supra*, raportul se întocmește de instanța de judecată care examinează cauza, iar aprecierea raportului întocmit revine completului de judecată ce examinează cererea de chemare în judecată cu privire la constatarea judecării în termen rezonabil a cauzei.

În contextul prevederilor art. 3 alin.(1) al Legii nr. 87/2011, cererea de chemare în judecată privind constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei se examinează de un alt complet de judecată decât cel care a examinat (examinează) cauza în care se pretinde încălcarea.

Subsecvent, întocmirea de către Curtea de Apel Chișinău a raportului privind modul de respectare a termenului rezonabil la examinarea cauzei în care se pretinde încălcarea, nu poate servi ca temei de admitere a cererii de strămutare pentru motivul că același raport urmează a fi apreciat de completul de judecată care activează în Curtea de Apel Chișinău, în situația în care aceste împrejurări nu arată la eventuale bănuieli de nepărtinire sau neobiectivitate a judecătorilor prin prisma circumstanțelor cauzei sau a calității participanților la proces la examinarea cauzei date în ordine de apel.

Mai mult, judecătorul este persoana investită constituțional cu atribuții de înfăptuire a justiției, care le execută în baza legii. Judecătorii instanțelor judecătorești sunt independenți, imparțiali și inamovibili și se supun numai legii. Judecătorii iau decizii în mod independent și imparțial și acționează fără niciun fel de restricții, influențe, presiuni, amenințări sau intervenții, directe sau indirecte, din partea oricărei autorități, inclusiv judiciare. Or, aceste criterii caracteristice judecătorului, purtător al puterii judecătorești, sunt menționate expres în art. 1 din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544 din 20 iulie 1995.

În corolar, Colegiul conchide că, la caz, nu au fost identificate anumite împrejurări de ordin obiectiv sau subiectiv ce ar arăta la existența bănuielilor privind obiectivitatea și imparțialitatea completului de judecată, precum și a întregului corp judecătoreesc al Curții de Apel Chișinău de care urmează să dea dovadă la examinarea cauzei, având în vedere că, în sensul CtEDO, orice bănuială de nepărtinire, urmează să fie obiectiv justificată.

De altfel, chiar și jurisprudența CtEDO cu privire la imparțialitatea instanțelor judecătorești, indică la o analiză a acesteia din perspectiva testului subiectiv și obiectiv.

Din considerentele redate, având în vedere lipsa motivelor ce ar justifica temeinicia cererii cu privire la strămutarea prezentei cauze civile la o altă instanță de acelaș grad, pentru examinare în ordine de apel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge cererea de strămutare înaintată de Evghenia Eșchileva și Ivan Ivanov, cu restituirea cauzei civile Curții de Apel Chișinău, pentru examinare în ordine de apel.

În conformitate cu art. 43 alin.(4), art. 269-270 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge cererea depusă de Evghenia Eșchileva și Ivan Ivanov cu privire la strămutarea la o altă instanță de același grad, pentru examinare în ordine de apel, a

cauzei civile, la cererea de chemare în judecată depusă de Evghenia Eșchileva și Ivan Ivanov împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului.

Se restituie Curții de Apel Chișinău, pentru examinare în ordine de apel, cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Evghenia Eșchileva și Ivan Ivanov împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Maria Ghervas

Galina Stratulat